Det, der bestaar

Vor Guds Ord bestaar evindelig.
(Es. 40, 8.)

Det sjette Bud.

Du maa ikke bedrive Hor.
2. Mos. 20, 14.

II. Det ægteskabelige Forhold.

Kun første Halvdel af, hvad Luther siger som Udlæggelse af det sjette Bud, har vi betragtet. Nu skal vi vende os til den anden Halvdel . . . „og hver elsker og ærer sin Ægtefælle."

Saaledes er fremdeles det „positive", som Luther indirekte siges i Bud, Luther lægger Vægten paa, og det er ikke fikkert rigtigt.

Lidet vilde det nytte, om vi paapegede alle de mange Maader, hvorpaa det sjette Bud overtrædes, og advarede imod dem, dersom der ikke skabtes Agtelse for det ægteskabelige Samliv mellem Mand og Kvinde.

Derimod — saa langt der virkelig skabes Agtelse for den her omhandlede Guds Indstiftelse og Orden, hvor Ægtemagen vindes i Helligbed og Ære, og Ægteskabet fortsættes i det saaledes begyndte Spor, der overtrædes det sjette Bud ikke.

Lige saa simpel, som første Halvdel af Luthers Udlæggelse var (. . . „at vi lever kyft og tugtigt i Ord og Gerninger"), ligesaa er den anden Halvdel: . . . „hver elsker og ærer sin Ægtefælle." Han lægger Vægten paa genfidig Kærlighed og Agtelse. Det samme gør vor dansk-lutherske Kirkes Vielses-Formular.

Det er simpelt og letfatteligt, men det omfatter hele Forholdet. Og de to Ting — Kærlighed og Agtelse — maa følges ad. Sand Kærlighed kan ikke godt findes, hvor der ikke er Agtelse. Og lad os med det samme sige to Ting: At elske er i Grunden at hengive sig, at hengive sit halve Selv til Ægtemagen for til Gengæld at vinde og besidde dennes halve Selv — eller skulde det være det hele for at vinde det hele?

Og naar Guds Lovs Grundbestemmelse for Forholdet mellem Mennesker er: „Du skal elske din Næste som dig selv," saa gælder det jo da først og fremmest den allernærmeste.

Lad os saa minde om nogle af Guds Ords Udsagn om det ægteskabelige Forhold.

Apostelen Paulus skriver: „Hustruerne skulle underordne sig under deres egne Mænd, som under Herren; thi en Mand er sin Hustrus Hoved, ligesom ogsaa Kristus er Menighedens Hoved . . . . Dog, ligesom Menigheden underordner sig under Kristus, saaledes skulle ogsaa Hustruerne underordne sig under deres Mænd i alle Ting." (Ef. 5, 22—24).

Han fortsætter: „I Mænd! elsker eders Hustruer, ligesom ogsaa Kristus elskede Menigheden og hengav sig selv for den" (V. 25) . . „saaledes ere Mændene skyldige at elske deres egne Hustruer som deres egne Legemer; den, som elsker sin egen Hustru, elsker sig selv." (V. 28.)

Med det samme skal vi anføre, hvad Apostelen Peter skriver om det ægteskabelige Forhold: „I Hustruer! underordner eder under eders egne Mænd, for at, selv om nogle ere genstridige mod Ordet, de kunde vindes uden Ord ved Hustruens Vandel, naar de iagttage eders kyske Vandel i Frygt." (1. Pet. 3, 1 og 2.)

„Ligesaa I Mænd! lever med Forstand sammen med eders Hustruer som med et svagere Kar, og beviser dem Ære som dem, der ogsaa ere Medarvinger til Livets Naadegave, for at eders Bønner ikke skulle hindres." (V. 7.)

Begge disse Apostle hævder, som vi ser, helt tydeligt, at Hustruerne skal underordne sig under deres egne Mænd; hvad Apostelen Peter skriver er endogsaa henvendt til kristne Kvinder, hvis Mænd ikke endnu var vundne for Troen paa Kristus.

Men ligesaa tydeligt hævder de, at Manden skal elske sin Hustru som sig selv. Peter formaner ogsaa til at bevise dem Ære. Altsaa er ogsaa her baade Kærlighed og Agtelse hævdet. Hustruens Underordningsforhold bør paa ingenlunde at forstyrre den gensidige Kærlighed og Agtelse.

Lad os nøje Mærke til, at Paulus [illegible] det ægteskabelige Forhold [illegible] Kristus

derordner sig Kristus, det forstyrrer ikke Kærlighedsforholdet. Og det er ikke svært at underordne sig under den stærkere, som elsker.

Læg ogsaa særlig Mærke til, at baade Peter og Paulus skriver „eders egne Mænd." Det peger paa Grunden til det paapegede Forhold — Familien. Gud har ordnet det saaledes, at Familien skal være en Enhed.

Dette anerkendes paa en underlig ligefrem Maade af hele den civiliserede Verden, idet Kvinden ved Indgaaelsen i Ægteskab opgiver sit eget Familienavn og tager Mandens.

Gud har ordnet det ægteskabelige Forhold saaledes, at Manden, der er den stærkere, der ogsaa Hustruens og Familiens Forsørger og Forsvarer og bærer det store Ansvar, at han ogsaa skal være Familiens Hoved. Og naar han saa er det i Lighed med, som Kristus er Menighedens Hoved, saa har Forholdet Guds Velsignelse. Den kvindelige Hustru vil have Agtelse for sin Mand, der paa ret Maade er Familiens Hoved.

Endnu engang minder vi om Udtrykket, „eders egne Mænd" — altsaa ikke saa lige andre Mænd, eller naar Guds Ord siger, at Hustruerne skal underordne sig deres egne Mænd, saa er dermed ikke sagt, at Kvinden overhovedet skal underordne sig Manden i Samfundsanliggender.

Det kan maaske klare lidt med Hensyn til Spørgsmaalet om Kvindens Emancipation. Men vi mener, at Guds Ord ikke overhovedet siger noget imod, at Kvinden skal have lige Ret med Manden til at søge saadanne Stillinger og Erhverv i Samfundet, som hun er skikket for. Og Kvinden, der særlig er Hjemmets Repræsentant, kan maaske ved sin Stemme øve gavnlig Indflydelse paa Styrelsen af borgerlige Forhold, særlig da de lokale.

To Ting skal vi endnu berøre, fordi de særlig henhører under det sjette Bud.

Det ene er „Polygami." Guds Ord hævder Forholdet, som det var fra Begyndelsen, Ægteskab mellem een Mand og een Kvinde, to og konfr. Markus 10, 1—12). Polygami er en væmmelig hedensk Forvrængelse af det af Gud bestemte Forhold mellem Mand og Kvinde, og at dette Uvæsen ogsaa var trængt ind iblandt Israeliterne, det gør det ikke bedre.

Det andet er Spørgsmaalet om, hvor vidt Ægteskabsskilsmisse er tilladt.

Jesus siger udtrykkelig med Hensyn til den ægteskabelige Forening: „Hvad Gud har sammenføjet, maa intet Menneske adskille," og Ægteskabsskilsmisse kaldes uden videre Hor (se nys anførte Steder). Dog undtages Skilsmisse for Hors Sag, da Ægteskabet i saa Fald allerede i Virkeligheden er opløst.

1. Kor. 7, 1—11 anbefales til Gennemlæsning.

Billy Sunday advarer imod Uenighed i Menigheden.

Oversat af Margaret Nielsen, Boston, Mass.

Tænk, om Fingrene paa din Haand var uenige; tænk, om Hjulene paa et Lokomotiv trak hver sin Vej; tænk, om Værket i et Ur ikke arbejdede i Harmoni, eller om Haarene paa dit Hoved laa i Splid med hverandre. Kan du ikke i Fantasien se, hvilket ødelæggende Resultat? Er det ikke taabeligt? Nu vel — det er ligesaa taabeligt for Menighedens Medlemmer og for de forskellige Samfund at kives iblandt dem selv indbyrdes. Jesu Disciple var ikke i Stand til at udkaste Djævle, fordi de disputerede iblandt dem selv om, hvem der skulde være størst, i Stedet for at stræbe tilsammen efter at virke i deres Mesters Tjeneste. De manglede Harmoni.

Billy siger, at Uenighed forhindrer Helligaandens Virkning i Bøn.

Omkring 8,000 Personer var til Stede i Tabernaklet, iblandt dem en Delegation fra „The Intercessors League."

Al. Saunders, Mr. Sundays velbekendte Scranton-Proselyt, ledede i Bøn, hvorefter Billy Sunday talte. Han tog for sin Tekst Mark. 9, 28: „Hvi kunde vi ikke uddrive den?" Grunden, hvorfor Kirken ikke i Dag kan udkaste Djævle, er, Disciplene er i Dag lige som de Jesus gjorde Mirakler og udkastede Djævle, var der Uenighed iblandt dem. „Alt, de fleste af eder tænker paa, er eders Samfunds-Selskabelighed, ellers eders næste nye Hat, eller maaske paa, hvor meget du kan faa for din gamle Auto, i Stedet for at prøve paa, om du muligvis kunde hjælpe din Nabo, som gaar til Helvede.

Grunden til Tabet af den sande Kristendom er ikke at finde paa Værtshusene, ej heller i de berygtede Distrikter i Byen eller noget som helst andet Sted, men maa tillægges Uenighed i Menigheden, som forhindrer Helligaandens Virkning i Bøn.

Billy vendte sig truende med knyttet Haand imod Præsterne (disse sad paa en for dem særskilt Plads i Tabernaklet) og raabte: Dersom der ikke var saa mange Præster, som holder lange Taler om snevre Nederdele og store Damehatte, vilde Djævelen have langt større Besvær, end han har. Nogle Præster søger bestandig efter sensationale Methoder, akkurat som Journalisterne gør. Mange Mennesker kommer ind i Kirken plus en Djævel, og de burde gaa ud minus en Djævel, dersom Præsterne gjorde deres Pligt.

De skriftkloge var de mest ansete paa Jesu Tid.

Naar Helligaanden faar begyndt at feje Spindelvævene ned, vil det ikke være nødvendigt for en gammel Fyr at staa og trække sig i Skægget og spottende spørge: „Hvor fik Kain sin Hustru fra." Nogle Mennesker paastaar, der ikke er noget Helvede, men I kan komme op her til mig, saa skal I faa alt, I ønsker. (Lydeligt Bifald fra Præsterne). Der er ingen, som nogen Sinde har haft det saa haardt og besværligt som Jesus. Jeg siger det til Menneskeslægtens Skændsel." Der findes ikke en Plads i Bibelen, hvor et Raab er sendt op til Gud, som han ikke har svaret paa. Og dersom du endnu er en gammel Synder, er det, fordi du aldrig har raabt til Gud om Hjælp. Et Præstemøde er et meget daarlig Sted at gaa til for at blive klar over, hvorfor Arbejdet saa tidt mislykkes. Gaa til Jesus, han alene kan fortælle dig, hvorfor dit Arbejde mislykkes, og han vil fortælle, hvorfor, og han vil fortælle, hvordan det skal lykkes. Du kan ikke leve et kristent Liv og tage Del i alt muligt verdsligt saasom Varietee, Teater og lignende. Jeg ynkes jer Stakler, som ikke holder Husandagt, læser jer Bibel daglig, og holder Bordbøn. Dersom du ikke kan opdage Grunden, hvorfor din Gerning mislykkes, vil den aldrig lykkes. En Doktor skriver aldrig en Recept, før han har undersøgt Patienten. Han giver ikke Svovl for Feber, det er godt for Kls. Dersom du har Hovedpine, skal du ikke gnide Hovedet med Opium, da Hovedpine i de allerfleste Tilfælde stammer fra Maven. Dersom du har Tandpine, nytter det ikke at komme „cocaine" paa din Ligtorn.

„Spørger vi om Grunden til al denne Synd — der er kun een Grund, Djævelen. Vi prøver paa at blive af med ham, men han er her alligevel.

Jeg ved, der er Masser af saakaldte kloge Hoveder, der tales om, at dette eller hint ikke kritiseres; forglem det, de giver mig Kvalme.

„Er du paa Prædikestolen, fordi Gud har kaldt dig dertil, eller er du der, fordi du har Venner iblandt de højere staaende Embedsmænd, som holder dig paa Pladsen?

Hvis Guds Menighed vilde gaa ned paa sine Knæ og spørge: Hvi kunde ikke vi uddrive den? vilde Ølbryggere og Kromænd og Hvide-Slavehandlere komme til at arbejde meget haardere, end de nu gør for at holde sig i Live.

Da Jesus kom ned fra Forklarelsens Bjerg med Peter, Jakob og Johannes og naaede helt ned i Dalen, saa han de øvrige Disciple der, omringede af en stor Folkeskare, som udspurgte dem. Der var Datidens højlærde iblandt Mængden, skriftkloge og hyklerske Farisæere, der var Sadukæere, som nægtede Opstandelsen, og højere Kritikere iblandt dem.

Som Jesus kom ned fra Bjerget, saa han en Fader, som havde bragt sin Søn, og denne var besat af en ond Aand, som havde kastet ham baade i Ild og Vand; den havde kastet ham til Jorden, og Drengen skar Tænder, og Fraaden stod ham om Munden. Disciplene havde alle prøvet paa at uddrive den, men havde maatte opgive det, og nu, da Jesus kom, sled og pinte Djævelen ham værre end nogen Sinde før.

Læg nu nøje Mærke til. Først, Disciplene [illegible] dig den Fader med let, men hvad nyttede det, der blev ingen Djævel uddrevet!

Deri ligger Faren i Dag, Folk tænker, at Gud maa være mindst 10 Mil borte fra Kirken, dersom der ikke er fuldt Hus.

Jeg kan se disse Disciple tale og bede og lave en farlig Staahej. Der er mange misforstaaende Præster, som er fuldstændig veltilfredse, hvis bare de kan drage fuldt Hus. Somme af dem er ligesaa vilde efter Sensation som noget Spotteblad, der kommer fra Trykkeriet.

Og det er Grunden, hvorfor vi har de lange Taler om snevre Nederdele og hvad anden Snak, der er paa Dagsordenen.

Jeg giver ikke meget for en stor Skare, hvis der ikke bliver uddrevet Djævle. Der er dem til Stede her i Dag, som har en Djævel i sig; maaske du mishandler din Hustru, eller maaske du snyder i Vægt. Stil dig af med Djævelen. Hvad nytter det, om Kirken er pakkende fuld, hvis der ikke sker noget, som kan gøre Djævelen bleg. Hvad nytter det at sætte Stole op langs Gangene, hvis vi ikke kan jage Djævelen ned ad Gangen og ud af Døren!

Kirkens specielle Arbejde er at udkaste Djævle. Jeg haaber, at Gud aldrig vil lade mig glemme, at der er altid en og anden i hvert eneste et af mine Møder, være de store eller smaa, der er altid nogen, han ønsker, jeg skal naa.

Kirkens Døre aabnes aldrig, og Kirkens Stole fyldes aldrig, uden der er nogen der til Stede, som har en Djævel, der burde kastes ud.

Men se, hvor hurtig alt forandredes, da Jesus kom til Stede. Og saadan er det altid. De skriftkloge og Farisæerne holdt øjeblikkelig op med at udfritte Disciplene, da Jesus kom, og saa vil I alle. Saa vil I ikke staa i jeres Selvklogskab og spørge: hvor fik Kain sin Hustru fra? Nej, du vil falde tilbage i Frygt og Bæven for hans Magt. Du vil ikke længere bryde dig om at diskutere om, enten Paulus skrev paa Hebraisk eller ej, eller hvor mange Profeter Esajas, der har været.

Faderen saa Jesus, og øjeblikkelig forlod han Mængden. Det er hvad der altid sker naar nogen ser Jesus. Verden ved altid, at der er der, hvor Jesu Kristi Evangelium prædikes rent og sandt, at Folk flokkes for at høre. Var du nogen Sinde i en lignende Situation som denne Fader? Har du en Søn, som er fordrukken? eller en Datter, som er letsindig? Venner, som gør dig Uret? en Mand eller en Hustru, som er utro? Dersom du har saadanne Slægtninge, saa vil du vide, hvordan den Fader følte, da han sagde: „Forbarm dig over os!"

Naar en forfærdelig Ulykke hænder dig, er der kun een, som kan hjælpe dig, og det er Jesus. Du kan gaa til alle Filosofer, Kritikere og Millionærer, men de kan ikke hjælpe dig. Der er ingen, der nogen Sinde er kommet til Jesus paa den Maade, som er blevet skuffet.

Han ved, hvad det er at være vennebs, at være forladt af alle. Han ved, hvad det er ikke at have et Sted at lægge sit Hoved til Hvile. Han ved, hvad det vil sige at blive løjet om, for der blev løjet om ham, fra han blev født indtil Enden. De kunde ikke finde nogen Skyld eller Uret hos ham, saa begyndte de et helt skurkagtigt Feltog imod ham. Han ved, hvad det er at blive spyttet paa, at blive spottet. Der er ingen, som nogen Sinde, hverken før eller siden, har haft det saa haardt i denne Verden som Jesus Kristus. Det er en Skændsel for Menneskeslægten, at han havde det saa haardt, at han blev forraadt og spottet saa meget.

Det er lige meget, hvordan du er stillet, Jesus er barmhjertig. Drengens Fader var selv hjælpeløs, derfor sagde han: Forbarm dig over os." Kan du tænke dig, at Jesus skulde være døv for saadan en Bøn? Jeg kan det ikke. Djævelen adlød ikke Disciplene, men Jesus sagde: „Jeg byder dig: far ud af ham! og han ikke alene uddrev ham, men slog Slaa for Døren efter ham idet han sagde: „far ikke mere i ham."

Saa vi ser, han gjorde to Ting, han uddrev Djævelen og bød ham at blive ude. Aldrig mere skulde den onde Aand pine ham. Maaske vilde han altid komme til at bære Mærkerne efter ham, men det var nu: „Farvel, Djævel." Og saadan gaar det med en Drukkenbolt, han vil bære Mærkerne, som han muligvis har faaet, før han vendte om fra sin Vejs Vildfarelse, men Herren kan faa ham til at blive borte fra Knejpen.

[illegible] dig den Fader med sin Søn lige frelst fra Djævelens Magt, give 25c. om Aaret til Missionen? Kan du tænke dig ham siddende i en Kirkestol og grave dybt ned i Lommen for at finde en 5c. eller en 1c., naar Bøssen kommer rundt? Medens Moderen og Faderen glædede sig over, at deres Barn var blevet frigjort fra Djævelens Magt, kom Disciplene til Jesus og spurgte: „Hvi kunde ikke vi uddrive den?" De gik ingen andre Steder hen, de gik lige til Jesus, og deri gjorde de ret. Et Præstemøde er ikke Pladsen, men gaa til Jesus, og han vil forklare, hvordan du skal faa Held i dit Arbejde.

Jeg er glad ved, at denne Tildragelse ikke er udeladt af Bibelen. Dersom den havde været udeladt, vilde jeg aldrig have faaet at vide, at Disciplene kunde fejle. Tænk engang, Mænd, som havde levet med Jesus, havde talt med ham i Aarevis, havde hørt ham prædike! Vi er saa tilbøjelige til at tro, at de var fuldkomne, som det er en Umulighed for os at opnaa; men det er muligt for os at blive ligesaa fuldkomne som Disciplene, og som Paulus. Disciplene var ganske almindelige Mennesker, samme Kaar undergivne som vi, samme Kød og Blod; vi kan lære meget af det, vi kan lære meget af andre Menneskers Fejl. En Mand falder ikke to Gange over det samme Bananaskind, uden han maa være en Daare.

Saadan er det med somme af jer, I ved, jeres Liv behager ikke Gud, og alligevel er I ikke mandige og kvindelige og ærbare nok til at anerkende det. Skaden ved Disciplene var, at de fik ikke deres Magt fra Gud til at gøre hans Gerning, som han vilde have det. Det er ligesaa umuligt at bede ret, naar Livet er uret, som det er umuligt at drive en Automobil ved Opvaskervand.

Kristendom er ikke blot et System, som man skal lære. Kristendom er et System, som skal baade læres og læves. Var ikke alene Ordets Hørere, men ogsaa dets Gørere. Kristendom er ikke alene den hellige Skrift og Trosbekendelsen, men den hellige Skrift og Trosbekendelse plus Jesus. Dersom du er Præst, er dine Taler da kun saa megen varm Luft? Tager du dine Prædikener udaf Bibelen eller udaf Aviser eller Ugeblade? Tager du godt Sigte paa Synderne paa de første Stole i Kirken? Er du paa Prædikestolen, fordi Kirkens Embedsmænd vil have dig der? Gør du det lettere at gøre Ret, og fværere at gøre Uret? Gør du det lettere at gaa til Himmelen og fværere at gaa til Helvede?

Der er intet, som saa sikkert mislykkes, som et Forsøg paa at gøre noget for Herren uden først at have hentet Styrke fra Herren. Dersom du ikke forstaar dette, er Du ligesaa stor en Dumrian som en Mand, der forsøger paa at faa en elektrisk Sporvogn til at gaa uden Forbindelse med den elektriske Traad.

Hans sidste Ord.

Af Sognepræst Carl Hornbech,
Fredericia.

Den Gang, da den unge Sønderjyde, som flere Gange er omtalt i Breve fra den anden Side Grænsen, blev begravet, var jeg forhindret i at være til Stede; de urolige Forhold gjorde, at jeg ikke vilde prøve paa at naa til hans Begravelse. Et Brev fra hans Fader fortæller mig nu lidt om den sidste Højtid i Hjemmet, og for de manges Skyld, som har fulgt ham, sender jeg Meddelelserne videre. De beretter om hans sidste Timer og om hans Begravelse, og det bliver saa det sidste, vi hører om ham, som efter at være sendt fra Vest til Øst og fra Øst til Vest af den grumme Krig, endelig fandt Hvile i Hjemmets Jord.

Faderen skriver saaledes:

„Jeg er ikke i Stand til at skrive, som jeg gerne vilde, og som jeg skylder at gøre det for Venners Godhed mod os. Vi lever meget stille og savner aandelig Næring; vi sukker saa ofte: „O Herre Gud, hvor længe, før Ret du fører ud?" og Haabets Stjerneglimt er meget sjældne nu. For nogle Dage siden kom en Enke herind; hendes eneste Søn var falden ved Verdun; ialt er der falden 22 her fra Sognet, og det bliver vel værre endnu; daglig kommer der nye Bud, og de gamle Saar bløder atter og atter! Men vi glæder os over Forbøn og Deltagelse og Breve Nord fra; Tak for al Deltagelse og Kærlighed; vi trænger dertil, thi vi er jo ikke Troshelte, ak nej, det er langtfra!

Og nu lidt om min Søns sidste Dage og om Begravelsen.

Vi besøgte ham paa Lazarettet og fandt ham meget syg, men vi fyntes alligevel, der var Haab; dog Stemningen var paa begge Sider meget trykket; han kunde ikke taale at tale meget, og tungt var det Øjeblik, da vi skulde forlade ham. Jeg sang den stille Sang: „Guds Fred er mer end Englevagt", før vi drog bort. Han havde jo omgaaendes medDødstanken længe derude i Krigen; alligevel haabede vi paa Bedring.

Han saa langt paa os, da vi gik ud af Sygestuen, og det var det sidste Blik, vi fik fra hans ærlige, blaa Øjne; fulde af Sorg og Vemod vendte vi hjem. Kort efter fik vi et sidste Kort fra ham: „Maaske det var bedst, kære Fader, om du kom endnu en Gang!" Næste Dag begav jeg mig paa Rejsen, men ham traf jeg ikke i Live mere; jeg fik ham jo at se, men hans dejlige, klare Øjne var lukkede for mig; han havde været rolig og ved fuld Bevidsthed til det sidste.

Med militære Æresbevisninger blev han ført til Banegaarden — han havde jo Jernkorset og var Befalingsmand —, og saa kørte jeg ham fra Landstationen selv til hans Hjem. Kisten med det dyre Indhold stod i Storstuen til den følgende Torsdag; da maatte jeg gøre den sidste, tunge Rejse til Kirkegaarden med min Søn.

I Hjemmet sang vi først den før omtalte Salme, saa var der tre gode Venner, som aflagde et lille Vidnesbyrd ud fra det Kendskab, de havde haft til min Søn og os; saa talte jeg selv et Mindeord om ham.

Vi takkede Gud, da vi fik ham, vi kendte jo den Gang de bellige; vi vilde gerne, vor Dreng skulde ligne en af de elskeligste i Disciplekredsen; saa gav vi ham hans Navn derefter. Allerede i Konfirmationsalderen fik jeg Bevis for, at han vilde svare til sit Navn.

Han har arbejdet i Syd og Nord, og naar han kom hjem, bragte han altid Lys og Glæde med sig; vi fik Breve fra alle de Steder, hvor han arbejdede, at man skattede ham som særlig tro og dygtig, som det anstaar sig et Guds Barn at være, og der var kun Glæde over ham.

Hans Søskende elskede ham; han var jo den ældste, men vedblev i god Forstand at være Barn; naar han mødte Uretten, kunde han blive Fyr og Flamme, men for en god Sag kunde han let begejstres, og han var altid begejstret, naar han aflagde Bekendelsen om, hvis han var, og hvem han tjente.

Saa blev han Soldat; da led han meget for Troens Skyld, men han søgte altid de troendes Samfund og fandt Venner der. I Januar 1914 blev det befalet ham at sende sin danske Bibel hjem; han fik den dog igen, inden Krigen brød ud, og den har været ham til uvurderlig Nytte.

Brevene hjemmefra læste han atter og atter; thi han elskede Hjemmet med hele sin Sjæl; hans Breve til os bærer Vidnesbyrd om, at Gud var med paa de farlige Veje. Han har jo bogstavelig talt gaaet i Kugleregnen, men kun een har truffet ham uden at skade; der var jo ogsaa mange kære Venner, som bad for ham.

En af de sidste Gange, vi talte sammen, drøftede vi Muligheden af at faa ham flyttet hjem for at pleje ham; men det kunde jo ikke tillades. Da sagde jeg: „Ja, du vil naturligvis blive ført hjem, naar du er død!" Han bad da om, at der ikke maatte tales om hans Person og ikke om hans militære Fortjenester som Krigsdeltager — og dette var jo ogsaa efter vort Sind.

Vi har saa mange Beviser for, at de evige Arme holdt ham oppe i dette Krigshelvede, saa vi tvivler ikke om, at han naaede Maalet, hvortil han var bestemt, den evige Hvile hos Gud i Himlen, men det, der smerter os, er, at han paa Grund af Krigens tunge Bud saa tidlig maatte forlade os, og at saa mange Forhaabninger for dette Liv er strandet; ja, det er meget, vi har mistet; det er, som alt, hvad vi ejede af Rigdom og Glæde, er gemt i dette Skrin. Hvor er vi dog blevne fattige!

Derpaa fremsagde jeg Trosbekendelsen og bad Fadervor, og til sidst sang vi „Den store, hvide Flok vi se." Mange Venner var mødt for at tage Del i vor Sorg, og endnu flere havde sendt Breve, Kort og Kranse; det var stille Vidnesbyrd om, at vi og vore havde en dejlig Plads blandt de herlige i Landet; men den bedste Balsam for vore syge Sind kom Nord fra: de mange Beviser, som vi fik paa, at man gjorde sig Kærlighedens Møje for at holde os oppe, os hernede! Gud velsigne eder alle derfor nu og engang i det himmelske!

I Kirken talte Præsten over Aab. 22, 17 — min Søns sidste Ord." —

— Ja, saa er det Levnedsløb afsluttet her paa Jord! Gennem Faderens Breve har vi lært den unge Sønderjyde at kende og fulgt ham fra Krigens første Dag. Han er nu hjemme hos den Gud, hvis Ord han elskede, og hvis Billie han bøjede sig for! Men bag ham staar et forknyt Forældrepar og sørgende Søskende — ja, og saa Tusinder af Hjem hinsides Grænsen, i hvilke der savnes og sørges, og som behøver Guds Menigheds Forbøn herhjemme!

Stakkels Polen.

I Galizien synes Russerne at have brandskattet den østlige, overvejende ruthenske Del af Provinsen, mindre, fordi de regnede med at indlemme dem i det russiske Rige. I det store og hele er ca. 8—10 pCt. af alle Kongeriget Polens og Galizien Landsbyer gaaet tilGrunde. Bolignøden i de afbrændte Landsbyer er først nu i Vinter traadt for Dagen i hele sin Tragik. Naturligvis frembyder Befolkningens Anbringelse de mangfoldigste Vanskeligheder. Med Nybyggeriet har man den største Nød. Der er intet Trækvæg til at skaffe Byggematerialet hid, selv om dette udelukkende bestaar i Træ. De store Landsbyer paa flere Tusinde Indbyggere har 3—5 Heste, og under disse Omstændigheder nytter Galiziens Statsunderstøttelser i Penge eller Trælevorance fra fjerne Skove lidt, naar man betænker, at de slette Veje i Polen umuliggør en Transport allerede ved en Afstand paa 7 km., i Galizien ved ca. paa 15 km. Mange Steder, navnlig i Polens Afskedynger af Landsbyer til høire for Weichsel, hvor Krigstromlen først kom igennem sent i Fjor Sommer, rejser Folk sig Hytter af Træpæle eller ogsaa Tag, som de læner til Skorstene eller, hvis det er Teglbygninger, til Ydermurene af de afbrændte Huse. Men

„stock ranch" fem Mil fra ny Jernbane. [illegible] Vand paa denne „ranch" og et stort Areal af gratis „[illegible] tilstøder. Hvis De ønsker en god „stock ranch", saa er denne den billigste og bedste i Landet. Pris $4.75 pr. Acre.
G. O. Hitchcock, Glendive, Montana.

NESTOS, CARROLL & HERIGSTAD,
Advokater i Minot, N. Dak., tilbyder af deres eget Land en udmærket Agerbrugs- og Kreaturfarm — 640 Acres — gode Bygninger — 160 Acres under Dyrkning, Resten er hovedsagelig Pløjejord. Seks Mil fra Bennedict, N. Dak. Udmærket jævnt, sort Muldjord. $25 pr. Acre — en Fjerdedel kontant. Vi har andet Land til Godtkøbspriser.

ULD VARE. Mackinaw og Sweater Coats, Benklæder, Skjorter, Undertøj, Sokker, Dame- og Børnestrømper, Uldtæpper, Automobiltæpper, Uldvateringer.
Skriv efter vort Katalog med Priser og Prøver paa vore Vare.
Vi kan spare Dem Penge. Vi garantere at alle vore Vare giver fuld Tilfredsstillelse, eller vi giver Pengene tilbage, De tager ingen Chancer.
Gennem 27 Aar paa det gamle Sted.
Litchfield LITCHFIELD WOOLEN MILLS Minn.

Se her — I, der søger egne Hjem paa Landet!
Hvis I kendte hele Sandheden om det gode Farmland, I kan købe her for $12—$25 pr. Acre, vilde I komme øjeblikkeligt. Det har ingen Sten, er heller ikke Skov- eller „Brush"-Land, men god, frugtbar Prærijord, lige færdig til at sætte Ploven i — samme Slags Jord som den, hvorpaa dygtige Farmere avler 20—50 Bushels Hvede, 50—90 Bu. Havre, andre Kornsorter og Havesager. Køer og Høns betaler sig ogsaa godt. Liste over Landet samt Kort over Montana med illustreret Beskrivelse af Agerjord i Havre-Distriktet sendes gratis efter Anmodning. Ligeledes Beretningen om Louie Larson og andre Skandinaver her, hvis I skriver efter den. Skriv til:
NORTH MONTANA IMMIGRATION ASSOCIATION eller
Farmers' State Bank (Dept. R.), HAVRE, (Hill Co.), MONTANA.